

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 19/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Ivana Fiačana (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], podnikajúceho pod obchodným menom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Jozef Holič s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, IČO 51 163 730, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Jozef Holič, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č. k. 26Cb/134/2015-115 z 13. februára 2017, rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cob/45/2018 159 z 30. augusta 2018 v znení opravného uznesenia č. k. 4Cob/45/2018-215 z 8. októbra 2019 a uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Obdo/110/2020 z 25. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č. k. 26Cb/134/2015-115 z 13. februára 2017, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cob/45/2018-159 z 30. augusta 2018 v znení opravného uznesenia č. k. 4Cob/45/2018-215 z 8. októbra 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Obdo/110/2020 z 25. februára 2021. Sťažovateľ navrhol napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, priznať mu primerané finančné zadosťučinenie, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a pripojeného spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovateľ podal 30. októbra 2014 žalobu o zaplatenie 5 266,77 eur s príslušenstvom proti žalovanému SKLODAX aktiv, s. r. o, Mierová 194, Bratislava, IČO 44 106 131 (ďalej len „žalovaný“). Sťažovateľ sa domáhal zaplatenia ceny za práce, ktoré mali byť v prospech žalovaného vykonané v rokoch 2011 a 2012, a vyúčtoval ich piatimi faktúrami vystavenými v rokoch 2012 a 2013. Rozsudkom okresného súdu bola žaloba zamietnutá, pretože sťažovateľ ako žalobca nepreukázal dôvodnosť uplatňovaného nároku.

3. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie. Rozsudkom krajského súdu bol prvoinštančný rozsudok okresného súdu potvrdený ako vecne správny. Krajský súd sa stotožnil so závermi okresného súdu, podľa ktorých sťažovateľ v predmetnom konaní neunesol svoje dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania dôvodnosti jeho nároku.

4. Právnomu zástupcovi sťažovateľa bol rozsudok krajského súdu doručený 2. novembra 2018. Sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu podal v predmetnej veci dovolanie, pričom podľa jeho tvrdení v ústavnej sťažnosti toto bolo „uložené do dátovej schránky“ okresného súdu, resp. podané cez Ústredný portál verejnej správy (ďalej len „ÚPVS“) 7. decembra 2018, avšak komunikácia a „poznámky“, ktorými malo byť zo strany ÚPVS potvrdené, že dovolanie „bolo doručené a riadne podpísané“, teda písomnosti potvrdzujúce, že riadne autorizované dovolanie (t. j. dovolanie podpísané platným kvalifikovaným elektronickým podpisom) bolo súdu rozhodujúcemu v prvej inštancii doručené, sa nezachovali.

5. Vo februári 2019 právny zástupca sťažovateľa zisťoval na okresnom súde stav konania vo veci podaného dovolania a v marci 2019 žiadal o odstránenie zbytočných prietahov v konaní. Okresný súd oznámením z 19. marca 2019 (doručeným právnomu zástupcovi sťažovateľa 21. marca 2019) sťažovateľa informoval, že elektronické podanie, ktoré malo obsahovať dovolanie, bolo okresnému súdu doručené do elektronickej schránky 10. decembra 2018 s neplatným elektronickým podpisom (t. z. bez autorizácie). Podanie malo byť s ohľadom na uvedené v súlade so zákonnou povinnosťou vyplývajúcou z § 125 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v rámci desaťdňovej lehoty dodatočne doplnené, čo sťažovateľ neurobil. Právny zástupca sťažovateľa doručil následne okresnému súdu dovolanie v predmetnej veci (v elektronickej podobe a autorizované) až 3. apríla 2019.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie podané sťažovateľom proti rozsudku krajského súdu ako oneskorene podané. Najvyšší súd dospel k záveru, že vzhľadom na dátum doručenia odvolacieho rozsudku (2. novembra 2018) lehota na podanie dovolania sťažovateľovi uplynula 2. januára 2018. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručil 7. decembra 2018 do elektronickej schránky okresného súdu elektronické podanie, ktoré však neobsahovalo samotný text dovolania (iba jeho prílohy) a nebolo ani autorizované podľa § 23 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“). Vzhľadom na uvedenú skutočnosť mohlo uvedené elektronické podanie sťažovateľa v zmysle § 125 ods. 2 CSP vyvolať právne účinky iba v prípade jeho doplnenia v lehote desiatich dní (v danom prípade do 17. decembra 2018). Sťažovateľ však uvedené podanie v uvedenej lehote a ani do uplynutia lehoty na podanie dovolania (2. januára 2018) nedoplnil.

II. Argumentácia sťažovateľa

7. Proti napadnutým rozhodnutiam všeobecných súdov označených v záhlaví tohto uznesenia podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, argumentujúc tým, že:

- a) po vykonaní elektroinštalačných prác bol konateľom a zároveň spoločníkom žalovaného požiadaný o pozdržanie ich fakturácie, pretože malo dôjsť k výmazu pôvodného objednávateľa prác (obchodnej spoločnosti, v ktorej bol taktiež konateľom a zároveň spoločníkom konateľ a spoločník žalovaného) s tým, že tieto záväzky uhradí žalovaný; sťažovateľ následne uvedené práce vyúčtoval faktúrami vystavenými na novú spoločnosť – žalovaného a faktúry mu postupne doručil, avšak k ich úhrade nedošlo. Žalovaný začal úhradu samotných faktúr rozporovať, čo sa týka ich dôvodov a výšky až po tom, ako mu bola doručená výzva právneho zástupcu sťažovateľa na ich zaplatenie;
- b) rozsudok okresného súdu i rozsudok krajského súdu podľa neho neobsahujú odpoveď na otázku, prečo súdy nepovažovali v konaní vykonanie „*fakturovaných prác*“ zo strany sťažovateľa za preukázané napriek tomu, že dotknuté faktúry boli preukázateľne žalovanému doručené a k ich vráteniu alebo odmietnutiu z jeho strany nedošlo; podľa sťažovateľa mohla rozsah a charakter vykonaných prác objasniť obhliadka veci na mieste, kde boli práce vykonávané, alebo znalecké dokazovanie;
- c) pokiaľ ide o odmietnutie dovolania najvyšším súdom, podľa sťažovateľa mal okresný súd po doručení podania poznačeného vadou vyzvať právneho zástupcu sťažovateľa na odstránenie väd podania s poučením o prekluzívnej lehote na doplnenie jeho podania, ktorá mu začala plynúť;
- d) najvyšší súd mal podľa neho odpustiť zmeškanie lehoty na podanie dovolania v rámci odstránenia tzv. tvrdosti zákona vo vzťahu k žalobcovi, ktorý si svoje právo na preskúmanie rozhodnutia odvolacieho súdu prostredníctvom mimoriadneho opravného prostriedku v dôsledku problémov pri elektronickom doručovaní nemôže uplatniť;
- e) postup najvyššieho súdu, ktorý dovolanie odmieta pre vadu a formálne procesné pochybenie spôsobené technickými poruchami a vadami pri uplatnení si práva elektronickou formou, nemožno považovať za ústavne akceptovateľný.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je sťažovateľom tvrdené porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov v dôsledku toho, že jeho dovolanie (podané prostredníctvom právneho zástupcu) bolo najvyšším súdom odmietnuté ako oneskorene podané bez toho, aby bol okresným súdom vyzvaný na odstránenie väd podania v súvislosti s elektronickým podaním dovolania prostredníctvom ÚPVS. Vo vzťahu k rozsudkom súdov prvej inštancie a druhej inštancie sťažovateľ argumentuje absenciou relevantného zdôvodnenia skutkových záverov o nepreukázaní presného rozsahu a povahy vykonaných prác, na základe ktorých uplatnil nárok na odmenu, resp. nesúhlasí so skutkovými závermi okresného súdu a krajského súdu, pričom zároveň tvrdí, že rozsah a povahu prác bolo možné určiť obhliadkou alebo znaleckým posudkom.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu:

9. Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu a procesným postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, ústavný súd v prvom rade s poukazom na čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne (formulácia „... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“ v čl. 127 ods. 1 ústavy) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z tohto princípu vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám fyzickej osoby alebo právnickej osoby je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (pozri napr. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09).

10. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu (zahŕňajúc aj procesný postup okresného súdu, ktorý vydaniu daného rozsudku predchádzal) bol prípustný opravný prostriedok (odvolanie), ktorý sťažovateľ využil. Právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru mal preto krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v danom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu v sťažovateľovej veci. Preto ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu:

11. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, v nadväznosti na čo odvíja lehotu na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu odo dňa doručenia uznesenia najvyššieho súdu č. k. 4Obdo/110/2020 z 25. februára 2021 o dovolaní, t. j. od 12. apríla 2021 (§ 124 zákona o ústavnom súde). Ústavnému súdu bola ústavná sťažnosť sťažovateľa doručená 4. júna 2021. Vzhľadom na znenie § 124 zákona o ústavnom súde možno ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa napádaného rozsudku krajského súdu považovať za podanú v zákonom ustanovenej lehote za podmienky, že podľa právneho poriadku (príslušných procesných predpisov týkajúcich sa civilného sporového konania) bolo dovolanie proti sťažovateľom napádanému rozsudku krajského súdu (ako súdu odvolacieho) prípustné (porovnaj a contrario II. ÚS 103/09, I. ÚS 49/02, I. ÚS 134/03, I. ÚS 209/03 alebo II. ÚS 198/2020). V nadväznosti na uvedené je v danom prípade v prvom rade potrebné posúdiť otázku právomoci ústavného súdu rozhodnúť o tejto časti ústavnej sťažnosti s ohľadom na rovnaké východiská, aké boli uvedené už v časti III.1 odôvodnenia (bod 9) v súvislosti s preskúmaním prijateľnosti ústavnej sťažnosti v časti týkajúcej sa napádaného rozsudku súdu prvej inštancie.

12. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že nedostatočná kvalita súdneho rozhodnutia, ktorého odôvodnenie nezodpovedá procesným požiadavkám práva na spravodlivý proces, môže byť predmetom dovolacieho prieskumu v rámci uplatneného dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (IV. ÚS 154/2020, IV. ÚS 167/2020, IV. ÚS 447/2020, IV. ÚS 372/2020), čo judikoval aj samotný najvyšší súd (6 Cdo 10/2019, 3 Cdo 219/2018, 4 Cdo 77/2019).

14. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých sa uvádza: „Dovolací súd má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.“ (z uznesenia najvyššieho súdu č. k. 4 Cdo 105/2019, rovnako aj uznesenie najvyššieho súdu č. k. 4 Cdo 54/2019).

15. Z uvedeného je zrejmé, že argumentáciu o absencii relevantného zdôvodnenia skutkových záverov v napádanom rozsudku krajského súdu (týkajúca sa nepreukázania presného rozsahu a povahy vykonaných prác, na základe ktorých uplatnil sťažovateľ proti žalovanému nárok na odmenu) a argumentáciu, že rozsah a povahu prác bolo možné určiť obhliadkou alebo znaleckým posudkom (teda dôkazmi, ktoré neboli v konaní vykonané), mohol sťažovateľ z hľadiska ochrany svojho práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru účinným spôsobom uplatniť prostredníctvom riadne a včas podaného dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru v rámci dovolacieho konania zároveň v danom rozsahu vylučuje právomoc ústavného súdu (za predpokladu, že dovolanie bolo podané riadne a včas). Keďže sťažovateľ dovolanie riadne a včas nepodal, nevyčerpal tým právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Preto ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že aj v tejto časti ústavnej sťažnosti je daný dôvod na jej odmietnutie pre neprípustnosť [§ 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde].

17. Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že aj v prípade odhliadnutia od uvedených procesných aspektov sťažovateľovho prípadu a izolovaného posúdenia tej časti sťažovateľovej argumentácie, v ktorej vyjadruje nesúhlas so skutkovými závermi napádaného rozsudku krajského súdu a namieta nevykonanie obhliadky vecí na mieste, kde boli práce vykonávané, alebo znaleckého dokazovania existuje dôvod na odmietnutie danej časti ústavnej sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

18. Sťažovateľ v rámci odôvodnenia svojej ústavnej sťažnosti v tejto časti opísal svoju verziu skutkových okolností, na základe ktorých uplatnil žalobný nárok, priebeh konania v tejto veci pred všeobecnými súdmi, a napokon spochybnil záver okresného súdu a krajského súdu, podľa ktorého samotné faktúry vystavené sťažovateľom bez predloženia akéhokoľvek listinného dôkazu (cenovej ponuky, odsúhlaseného rozpočtu, dodacích listov, stavebného denníka, dokladu o prevzatí vykonaných prác a pod.) nepreukazujú skutočnú realizáciu prác sťažovateľom v prospech žalovaného.

19. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom rozsudku krajského súdu, v ktorom tento súd v rámci jeho odôvodnenia:

a) poukázal na procesnú zodpovednosť strán sporu za unesenie dôkazného bremena o všetkých skutočnostiach významných podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci;

b) citoval znenie § 136 ods. 1 Obchodného zákonníka týkajúceho sa zmluvy o dielo a následne špecifikoval jednotlivé listinné dôkazy predložené v uvedenom konaní sťažovateľom a žalovaným na preukázanie ich tvrdení;

c) stotožnil sa so záverom okresného súdu v tom smere, že sťažovateľ v konaní nepredložil žiadny písomný doklad, ktorým by preukázal skutočnú realizáciu fakturovaných prác (poukázal na nepredloženie objednávky prác, cenovej ponuky, odsúhlaseného rozpočtu, stavebného denníka, potvrdenia o realizovaných prácach dodacím listom či dokladu o prevzatí vykonaných prác a pod.), a zároveň vyhodnotil výpovede v konaní vypočutých svedkov, zohľadňujúc fakt, že išlo o dvoch zamestnancov sťažovateľa vypovedajúcich so značným časovým odstupom a výpoveď svedka, ktorý o preukazovaných tvrdeniach len počul od sťažovateľa, pričom v tomto kontexte je zrejmé, že krajský súd sa v zmysle § 387 ods. 2 CSP stotožnil aj so záverom okresného súdu, podľa ktorého žiaden zo svedkov nevedel uviesť, kedy presne a v akom rozsahu boli práce vykonávané (bod 7 odôvodnenia rozsudku krajského súdu v spojení s bodom 23 odôvodnenia rozsudku okresného súdu v nadväznosti na body 9 až 11 a bod 19 odôvodnenia rozsudku okresného súdu);

d) na základe uvedeného krajský súd napokon uzavrel, že v predmetnom konaní nie je možné považovať za preukázané, že sťažovateľ vykonal v období rokov 2011 – 2012 konkrétne práce pre žalovaného, rozsah týchto prác, obdobie, v ktorom mali byť vykonávané, ich druh, ako ani cenu týchto prác, resp. existenciu dohody o cene prác medzi stranami sporu, preto napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

20. Vo vzťahu k sťažovateľom predloženej argumentácii ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, obdobne napr. aj I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015).

21. Ústavný súd predovšetkým považuje za potrebné (rovnako ako všeobecné súdy zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci) zdôrazniť, že v predmetnej veci išlo o sporové konanie ovládané zásadou kontradiktórnosti a tzv. prejednacou zásadou (čl. 8, čl. 11 ods. 4, § 185 a § 186 CSP), v ktorom došlo k stretu protichodných tvrdení strán sporu ohľadom vykonania, resp. nevykonania prác v prospech žalovaného. Záver krajského súdu o neunesení dôkazného bremena sťažovateľom vychádzajúci z výpočtu, popisu a vyhodnotenia jednotlivých dôkazov predložených stranami sporu,

založený na úvahe, že vystavenie účtovných dokladov – faktúr so súpisom prác (ktorý však nebol datovaný, ale najmä podpísaný alebo inak potvrdený objednávateľom) bez predloženia akéhokoľvek iného listinného dôkazu o ich vykonaní, prevzatí alebo odsúhlasení objednávateľom (pozri body 18 a 19 odôvodnenia tohto rozhodnutia) v situácii, keď žalovaný ich vykonanie popiera a ich presný druh a rozsah nebolo možné ustáliť ani na základe iných dôkazov navrhnutých sťažovateľom – výsluchom svedkov, považuje ústavný súd za jednoznačný, zrozumiteľný a logický. S ohľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že skutkové i právne závery vyslovené v rámci odôvodnenia rozsudku krajského súdu, na ktorých je tento rozsudok založený, považuje za závery z ústavného hľadiska akceptovateľné. Samotný nesúhlas sťažovateľa s rozsudkom krajského súdu nemôže sám osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť skutkové a právne závery krajského súdu svojimi vlastnými.

22. Pokiaľ ide o sťažovateľovu argumentáciu, podľa ktorej mohla rozsah a charakter vykonaných prác objasniť obhliadka vecí na mieste, kde boli práce vykonávané, alebo znalecké dokazovanie, je potrebné uviesť, že v zmysle § 154 CSP možno prostriedky procesného útoku (vrátane návrhov na vykonanie dôkazov, pozri § 149 CSP, pozn.) a prostriedky procesnej obrany pred súdom uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Zo zápisnice o pojednávaní okresného súdu v sťažovateľovej veci konanom 13. februára 2017, na ktorom bol aj vyhlásený rozsudok súdu prvej inštancie, vyplýva, že po vykonaní dokazovania výsluchom svedkov právny zástupca žalobcu (sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom) uviedol, že nemá ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania. V rámci záverečnej reči (§ 182 CSP) toto stanovisko potvrdil, uvedúc: „... preto, že ide o obchodnoprávny vzťah a priebežne žalovaný zaplatil faktúry, pretože sme preukázali, že sa vykonávali aj ďalšie práce, vlastne zaplatením už pod menom terajšieho žalovaného uznal záväzok, uznal jeho výšku a preto nepovažujeme za potrebné znaleckým posudkom a obhliadkou jednotlivých segmentov materiálu a všetkých fakturovaných súčiastok zistiť na mieste samom a potvrdiť to, čo bolo uplatnené vo faktúre a žalovaným nebolo odmietnuté...“ V zmysle § 366 písm. d) CSP možno prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, v odvolaní použiť len vtedy, ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Sťažovateľ si bol možnosťou navrhnuť dokazovanie obhliadkou vecí alebo odborným vyjadrením, znaleckým dokazovaním prípadne predložením súkromného znaleckého posudku (§ 206 až § 210 CSP) vedomý, disponoval touto možnosťou, no po zvážení situácie tak neurobil. Súd prvej inštancie ani odvolací súd tieto dôkazy bez návrhu strany konania vykonať nemohli [§ 185 a § 366 písm. d) CSP]. V rámci odvolacieho konania založeného na koncepcii neúplnej apelácie predpokladajúcej taxatívne stanovené odvolacie dôvody tak už sťažovateľ nemohol odvolanie s poukazom na nevykonanie uvedených dôkazov odôvodniť tým, že mu okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že okresný súd nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností alebo že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené [§ 365 ods. 1 písm. b), e) alebo g) CSP]. Nevykonanie uvedených dôkazov, ktoré mohli podľa sťažovateľa objasniť predmet a rozsah ním poskytnutého plnenia, na základe ktorého uplatňoval právo na protiplnenie zo strany žalovaného, bolo výsledkom procesného postupu sťažovateľa

ako žalobcu v konaní, spôsobu, ktorý zvolil pri uplatňovaní svojich práv, okresný súd ani krajský súd zaň nenesú procesnú zodpovednosť.

23. Uvedené tak zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto časti tak, ako je uvedené v bode 17 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

III.3. K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu:

24. Z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ako aj obsahu samotnej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ prevzal prostredníctvom svojho právneho zástupcu rozsudok krajského súdu o odvolaní 2. novembra 2018, keď mu začala plynúť zákonná lehota dvoch mesiacov na podanie dovolania. Táto lehota uplynula 2. januára 2019. Z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ako aj spisu okresného súdu v sťažovateľovej veci taktiež vyplýva, že právny zástupca sťažovateľa okresnému súdu 7. decembra 2018 doručil prostredníctvom ÚPVS elektronické podanie s označením „dovolanie“, ktoré však neobsahovalo samotný text dovolania, iba jeho prílohy (splnomocnenie, faktúry a k nim patriace súpisy prác, ako aj pokusy o zmier). Elektronické podanie bolo zároveň doručené bez autorizácie podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente, pretože podľa výsledku overenia kvalifikovaného elektronického podpisu právneho zástupcu sťažovateľa bol tento podpis neplatný. V zmysle § 125 ods. 2 CSP v spojení s § 123 ods. 2 CSP bolo povinnosťou sťažovateľa takéto podanie dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente, a to bez toho, aby ho okresný súd na to osobitne vyzýval. Sťažovateľ okresnému súdu dodatočne v lehote 10 dní nedoručil dovolanie vo forme autorizovaného elektronického podania ani v listinnej podobe. Stalo sa tak až po márnom uplynutí lehoty na doplnenie jeho elektronického podania zo 7. decembra 2018, ako aj po márnom uplynutí samotnej lehoty na podanie dovolania.

25. V konaní pred ústavným súdom, ako ani v konaní pred všeobecnými súdmi sťažovateľ nedisponoval dôkazmi, ktoré by rozporovali skutkové zistenie najvyššieho súdu o doručení elektronického podania zo 7. decembra 2018 bez autorizácie (pozri bod 4 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

26. Sťažovateľ netvrdí a ani nijakým spôsobom nepreukázal, že po získaní informácie o doručení elektronického podania zo 7. decembra 2018 okresnému súdu bez autorizácie (o tejto skutočnosti sa dozvedel najneskôr z oznámenia okresného súdu z 19. marca 2020, doručeného mu 21. marca 2020, pozn.) požiadal o vyjadrenie správcu a prevádzkovateľa ÚPVS, ktorý by jeho tvrdenia o technickom zlyhaní pri doručovaní elektronického podania mohol potvrdiť. V konaní pred ústavným súdom, teda v samotnej ústavnej sťažnosti sťažovateľ neuvádza žiadnu konkrétnu skutočnosť a nenavrhuje ani vykonanie žiadneho konkrétneho dôkazu, ktoré by boli spôsobilé spochybníť rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých vyplýva podanie jeho dovolania v predmetnej veci po zákonom stanovenej lehote (teda okolnosti, z ktorých by vyplývalo, že dovolanie bolo okresnému súdu 7. decembra 2018 doručené, a to aj s autorizáciou vyžadovanou podľa zákona, alebo naopak, že k doručeniu elektronického podania bez autorizácie a bez textu samotného dovolania došlo v dôsledku technického zlyhania príslušnej infraštruktúry alebo ľudského faktoru na strane štátu). Takéto skutočnosti nevyplývajú ani z obsahu spisu okresného súdu v predmetnej právnej veci sťažovateľa, ktorý si ústavný súd vyžiadal. Sťažovateľove tvrdenia o možných technických problémoch pri doručovaní elektronických dokumentov sú formulované

iba vo všeobecnej polohe. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje, že nie je jeho úlohou nahrádzať procesnú aktivitu sťažovateľa, ktorý bol povinný predložiť ústavnému súdu dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde), a skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd, formulovať konkrétne [§ 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde].

27. Vo vzťahu k sťažovateľovej argumentácii poukazujúcej na tvrdosť postupu súdov zúčastnených na rozhodovaní v jeho veci pri aplikácii zákona ústavný súd poukazuje na to, že v zmysle čl. 11 ods. 3 CSP kto sa v styku so súdom alebo verejne prihlási k určitej profesijnej odbornosti, považuje sa za schopného konať s náležitou znalosťou veci spojenou s touto odbornosťou. Podľa § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podľa § 122 CSP súd odpustí zmeškanie lehoty, ak ju strana, zástupca alebo procesný opatrovník zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do 15 dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon. Pokiaľ sťažovateľ namietal, že súd prvej inštancie ho mal vyzvať na odstránenie nedostatkov podania, resp. doplnenie chýbajúcich náležitostí podania, ústavný súd konštatuje, že tento postup zákon ustanovuje v situáciách, keď riadne doručené podanie vo veci samej (dovolanie) obsahuje odstrániteľné zákonom vymedzené vady (§ 129 a § 436 CSP), nie v situáciách, keď k došlo doručeniu elektronického podania bez zákonom vyžadovanej autorizácie, na ktorú sa vzťahuje osobitná právna úprava v § 125 ods. 2 CSP.

28. Právny zástupca sťažovateľa, ktorý je advokátom, disponoval informáciou, že ním podané dovolanie bolo okresnému súdu doručené bez autorizácie od 21. marca 2019. Napriek tomu sťažovateľ výslovný návrh na odpustenie zmeškania lehoty podľa § 122 CSP v zákonom stanovenej lehote 15 dní od získania tejto informácie nepodal. Na druhej strane, v uvedenej lehote (3. apríla 2019) doručil jeho právny zástupca okresnému súdu dovolanie formou elektronického podania autorizovaného podľa zákona o e-Governmente a ďalšie podanie, v ktorom v reakcii na oznámenie okresného súdu doručené mu 21. marca 2019 namietol, že nedostatok autorizácie elektronického podania podaného okresnému súdu 7. decembra 2018 je dôsledkom pochybenia na strane súdu. K podaniu pripojil taktiež dokument potvrdzujúci doručenie uvedeného elektronického podania do elektronickej schránky okresného súdu 7. decembra 2018. Z pripojeného dokumentu vyplýva, že obsahom elektronického podania doručeného okresnému súdu 7. decembra 2018 boli splnomocnenie a prílohy k avizovanému dovolaniu. Tento dokument však nepotvrďuje, že obsahom elektronického podania bol aj text samotného dovolania, ani to, že bolo autorizované v zmysle zákona o e-Governmente.

29. Najvyšší súd sa s označeným podaním právneho zástupcu sťažovateľa z apríla 2019 vysporiadal adekvátnym spôsobom, keď uložil okresnému súdu opäť preveriť okolnosti podania dovolania v decembri 2018 (pozri bod 4 odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu). Po opätovnom predložení spisu okresným súdom najvyšší súd následne zistený skutkový stav s poukazom na znenie § 427 ods. 1, § 121 ods. 3, 4 a 5 a § 123 ods. 2 a § 125 ods. 2 CSP vyhodnotil tak, že dovolanie sťažovateľa odmietol ako oneskorene podané. Vzhľadom na skutočnosti uvedené v bodoch 24 až 28 odôvodnenia tohto uznesenia posúdil ústavný súd závery najvyššieho súdu

obsiahnuté v sťažovateľom napádanom uznesení č. k. 4Obdo/110/2020 z 25. februára 2021 za ústavne konformné aj napriek nepresnosti týkajúcej sa nesprávneho uvedenia dátumu doručenia sťažovateľovho dovolania okresnému súdu (najvyšší súd nesprávne uviedol dátum 4. februára 2019), čo však na výsledok posúdenia včasnosti dovolania v danom prípade nemá vplyv (lehota na podanie dovolania uplynula 2. januára 2019, dovolanie bolo právne účinným spôsobom doručené 3. apríla 2019).

30. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je v tejto časti potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu